

Особливості навчання англійської мови молодших школярів згідно концепції «Нова українська школа»

Анотація. Стаття означає основні тенденції реформування сучасної освіти. Автор наголошує на переорієнтації шкільної ішомовної освіти на комунікативно-діяльнісне, особистісно-орієнтовне та культурологічне спрямування; окреслює принципи викладання англійської мови у початковій школі в системі «Нової української школи».

Ключові слова: початкова освіта, ішомовна освіта, комунікативна компетенція, комунікативно-діяльнісне спрямування, молодший школяр.

О. Е. Команда. Особенности обучения английскому языку младших школьников согласно концепции «Новая украинская школа»

Аннотация. Статья определяет основные тенденции реформирования современного образования. Автор акцентирует внимание на переориентации школьного иноязычного образования на коммуникативно-деятельностное, личностно-ориентированное и культурологическое направления; очерчивает принципы преподавания английского языка в начальной школе в системе «Новой украинской школы».

Ключевые слова: начальное образование, иноязычное образование, коммуникативная компетенция, коммуникативно-деятельностное направление, младший школьник.

O.Y.Komanda. The features of teaching english in primary schools in accordance with the concept of «The new ukrainian school»

Summary. The article marks the main tendencies of reforming modern education. The author emphasizes the reorientation school teaching of foreign languages into communicative-activity, person-oriented and cultural trends, outlines the principles of English language teaching in primary schools in the system «The New Ukrainian School»

Key words: primary education, foreign language education, communicative competence, communicative-activity orientation, junior schoolboy.

Постановка проблеми. За експертними оцінками, найбільш успішними на ринку праці в найближчій перспективі будуть фахівці, які вміють навчатися впродовж життя, критично мислити, ставити цілі та досягати їх, працювати в команді, спілкуватися в багатокультурному середовищі та володіти іншими сучасними вміннями, але сучасна українська школа не готує до цього. Саме тому після громадського обговорення 27 жовтня 2016 року рішенням колегії МОН України було ухвалено документ «Нова українська школа: концептуальні засади реформування середньої школи». Концепція пояснює ідеологію змін в освіті, що закладені у новому базовому законі «Про освіту»

[1], прийнятому 5 вересня 2017 року. Відповідно до цього Закону спілкування іноземними мовами визнано одною з десяти ключових компетентностей нової української школи.

У проекті державного стандарту початкової загальної освіти [2] визначено, що саме мають знати й уміти учні по закінченню певного циклу навчання, окреслено ідейні засади та принципи навчально-виховного процесу, логіку його організації тощо. Зміст початкової освіти розроблено на основі компетентнісного підходу. Що це означає у аспекті навчання іноземним мовам?

Постановка завдання. Дане дослідження має за мету теоретико-методичний аналіз тенденцій викладання іноземної мови у початковій школі.

Виклад основного матеріалу дослідження. Шкільна іншомовна освіта переорієнтовується на комунікативно-діяльнісне, особистісно орієнтоване та культурологічне спрямування навчального процесу [3; 5; 9].

Головною метою навчання іноземної мови у початковій школі є формування в учнів комунікативної компетенції, що забезпечується лінгвістичним, мовленнєвим і соціокультурним досвідом, узгодженим з віковими можливостями молодших школярів. На початковому етапі навчання іноземної мови закладаються психолінгвістичні основи іншомовної комунікативної компетенції, необхідні для подальшого її розвитку й удосконалення, раннє навчання іноземних мов дає величезний практичний ефект підвищення якості володіння першою іноземною мовою, закладає базу для його вивчення в основній школі, а також відкриває можливості для вивчення другої, третьої іноземної мови, потреба в яких стає все більш очевидною, враховуючи світові тенденції розвитку освіти в ХХІ столітті, проголошеному ЮНЕСКО століттям поліглотів.

Згідно концепції «Нової української школи» методика викладання англійської мови у початковій школі має базуватися на системі принципів:

– принцип концентричного пред'явлення тематичного матеріалу для організації спілкування в усній та письмовій формі, тому одна й та ж тема вивчається впродовж кількох років, поглиблюється у наступних класах.

– принцип комунікативного спрямування навчальної діяльності. Можливість організації навчання іноземної мови як засобу спілкування обумовлена важливою перевагою молодшого шкільного віку - наявністю у дітей ігрової мотивації. За допомогою гри в навчальному процесі можна зробити комунікативно-цінними практично будь-які мовні одиниці.

– принцип особистісно-орієнтованого навчання, врахування психофізіологічних особливостей дітей молодшого шкільного віку. Особистісно - орієнтований підхід поєднує навчання й виховання в єдиний процес допомоги, підтримки, соціально-педагогічного захисту розвитку дитини, підготовку її до життєтворчості.

– принцип врахування випереджального вивчення рідної мови, що передбачає послідовне оволодіння учнями мовними та мовленнєвими явищами на основі досвіду, набутого на уроках рідної мови. Граматичні

структури засвоюються імпліцитно, нудне повторення граматичних структур потрібно замінювати іграми, піснями, римовками з їх використанням. Пояснення граматичних структур можливе рідною мовою, необхідно неоднократно їх відпрацювання за допомогою вправ-ігор на підстановку для розвитку аналітичного мислення та вміння складати власні висловлювання за аналогією.

– принцип мінімізації змісту навчання, який забезпечує доступність навчального матеріалу і його достатність для задоволення комунікативних потреб спілкування у межах чинної програми.

– принцип ситуативності та тематичної організації навчального матеріалу, який охоплює сферу інтересів молодшого школяра. Нова лексика повинна утвердитися у свідомості дитини поступово, за допомогою продуманої поетапної системи вправ. Навчання мови включає навчання іншомовного мовного матеріалу (засобом спілкування) і навчання діяльності спілкування. Обидва ці аспекти однаково важливі.

– принцип діяльнісного характеру видів навчальної роботи. Проектна методика підвищує мотивацію вивчення іноземної мови, враховує особливості дітей молодшого шкільного віку, дозволяє дитині працювати самостійно, виконувати різні види роботи, сприймати міжпредметні зв'язки.

– принцип соціокультурного спрямування процесу навчання, широке використання аутентичного матеріалу, який відповідає віку учнів: римовки, вірші, пісні, відео.

Не слід забувати і про здоров'язберігаючі технології на уроках англійської мови у початковій школі. Діяльність учителя повинна бути орієнтована на формування в дітей стійкої позиції, що передбачає визначення цінності здоров'я, почуття відповідальності за збереження й зміцнення власного здоров'я, поглиблення знань, умінь та навичок, пов'язаних з усіма складовими здоров'я (фізична, соціальна, психічна, духовна). Впровадження здоров'язберігаючих технологій потребує від учителя, по-перше, не допускати перевантаження учнів, визначаючи оптимальний обсяг навчальної інформації й способи її надання, враховувати інтелектуальні та фізіологічні особливості учнів, індивідуальні мовні особливості кожного учня, намагатися планувати такі види роботи, які сприяють зниженню втоми. Здоров'язберігаючі технології передбачають: зміну видів діяльності, чергування інтелектуальної, емоційної, рухової видів діяльності; групової й парної форм роботи, які сприяють підвищенню рухової активності, вчать вмінню поважати думки інших, висловлювати власні думки, правилам спілкування; проведення ігор та ігрових ситуацій, нестандартних уроків, інтегрованих уроків.

Висновки. Таким чином, заняття іноземною мовою повинні бути осмислені викладачем як частина загального розвитку особистості дитини, пов'язана з його сенсорним, фізичним, інтелектуальним вихованням. Уроки англійської мови у початковій школі згідно концепції «Нової української школи» повинні підтримувати та розвивати природні якості дитини, її здоров'я та індивідуальні здібності, допомагати в становленні її особистості, творчої самореалізації, навичок спілкування, іншими словами, сприяти

розвитку, освіті та вихованню молодших школярів.

Список використаної літератури

1. Закон України «Про освіту»: [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
2. Проект Державного стандарту початкової загальної освіти. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://mon.gov.ua/novij-derzhavnij-standart-pochatkovoyi-zagalnoyi-osviti.pdf>
3. Івашньова С. Формування методики навчання іноземної мови в початковій школі. *Рідна школа*. 2006. № 9. С. 53–55.
4. Книга вчителя іноземної мови. *Нормативні документи міністерства освіти і науки України*. Харків: Торсінг, 2005. 236 с.
5. Матеріали для викладання англійської мови для вчителів пілотних шкіл. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://nus.org.ua/articles/do-uvagy-vchyteliv-pilotnyh-shkil-materialy-dlya-vykladannya-anglijskoyi-movy/>
6. Методика викладання іноземних мов: підручник / за ред. С.Ю.Ніколаєвої. Київ: Ленвіт, 2002. С.246–249.
7. Методичні рекомендації щодо організації навчального процесу з іноземних мов у 1-х класах експериментальних загальноосвітніх навчальних закладів. *Додаток до листа МОН України від 15.09.2017 з 1/9-503*. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://nus.org.ua/wp-content/uploads/2017/09/1_9-503.pdf
8. Іноземні мови: навчальна програма для загальноосвітніх та спеціалізованих навчальних закладів 1-4 класи (оновлена) [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://mon.gov.ua/202016/08/16/inozemna-mova-poyasny>
9. Омельченко Л. Особистісно орієнтована система навчання і виховання через диференціацію та індивідуалізацію навчального процесу. *Рідна школа*. – 2007. № 11–12. С. 54–55.